

Poikkeavien tapahtumien raportoinnista ennakoivaan analyysiin

Kehittämispäällikkö Petri Pommelin, PSHP

Hoitava lääkäri tarvitsee tietoa potilaan terveydentilasta vahvistaakseen diagnoosin tai arvioidakseen toteutettujen hoitojen vaikuttavuutta. Hän päättää tilata radiologisen tutkimuksen joko itsenäisesti tai konsultoituaan radiologia. Hän kirjaa tutkimuslähetteen kuvantamispalvelujen tietojärjestelmään. Potilaan kannalta on tärkeää, että hänelle tehdään oikeaan aikaan tutkimus, josta on hänelle hyötyä.

Kuvantamisyksikkö ja hoitava yksikkö näkevät tietojärjestelmästä kullekin potilaalle tilatut tutkimukset. Potilas menee itse tutkimukseen, tai henkilökunta vie hänet sovitun käytännön mukaisesti oikeaan paikkaan. Kuvantamisyksikön henkilökunta toteuttaa lähetteen mukaisen tutkimuksen ja radiologi laatii lausunnon tutkimuksen tulosten perusteella, useimmiten sanelemalla. Osastosihteeri kirjoittaa lausunnon tietojärjestelmään ja radiologi käy sen hyväksymässä. Lausunto tulee hoitavan lääkärin saataville. Hän lukee lausunnon ja jatkaa potilaan hoidon toteutusta sen perusteella.

Yhteinen ymmärrys potilaan hoitopolusta, eri roolien tehtävistä sekä onnistumisen kannalta kriittisten kohtien tunnistaminen ovat pohjana riskien hallinnalle. Kun potilaan hoidon sujuvuus tai turvallisuus vaarantuu, voi työntekijä tehdä havainnostaan ilmoituksen. Raportoinnin avulla saadaan tietoa toteutuneista vaaroista sekä läheltä piti -tilanteista. Tietoa voidaan käyttää sen arviointiin, onko riski jo tunnistettu tai onko tunnistetun riskin hallinta riittävällä tasolla. Tämän perusteella voidaan toteuttaa tarvittavat kehitystoimet.

Havaitun turvallisuusvajeen keskeisiä näkökulmia ovat potilaan tunnistaminen, potilaan hoitoon liittyvän tiedon hallinta ja henkilöstön osaaminen. Myös laitteisiin, tiloihin ja muihin voimavaroihin (esimerkiksi henkilöstön riittävyys suhteessa potilaiden määrään) kannattaa kiinnittää huomioita. Kuvantamispalveluiden kysyntään vaikuttaa päivystyksellisten ja kiireettömien potilaiden määrä tietyinä ajanhetkenä. Tämä asettaa haasteita päivittäisen toiminnan suunnittelulle.

Mitkä ovat kuvantamistutkimukseen tulevan potilaan kannalta asiat, joiden pitäisi sujua oikein jokaisen potilaan kohdalla? Kun nämä on tunnistettu, seurataan niiden toteutumista esimerkiksi vaaratapahtumailmoitusten avulla. Tärkeisiin vaiheisiin voidaan suunnitella tarkistuslista, jonka avulla tekeminen menee oikein joka kerralla. Turvallisuuden hallinta paranee, kunhan kaikki myös käyttävät tarkistuslistaa.